

Lövångerskusten (inkl Gärdefjärden) - NRO24080 Areal: 25 571 ha Kartblad: 21 L, 22 L

Kommun: Skellefteå, Robertsfors

Riksvärde: Geovetenskap, fauna, myrkomplex, sjö

Lövångerskusten är en omkring 50 km lång sträcka av Västerbottenskusten norr om Kvarken som omfattar de södra delarna av Skellefteå kommun och de norra delarna av Robertsfors kommun. Området är starkt präglad av den pågående landhöjningen på ca 9 mm/år. Sträckan är omväxlande och stormorfologin karakteriseras av slätter samt vågig terräng med låga kullar. Drumliner och vackra DeGeermoräner uppträder främst mellan Brännögrundet och Tällön. Området har i sin helhet legat under högsta kustlinjen (HK). I dalgångarna finns finkorniga sorterade jordarter med sand, mo och lera. Klapper och strandgrus täcker de öppet liggande bergens lägre delar, medan de högre partierna är renspolade och uppvisar stora hållmarker. I mera skyddade lägen är moränen opåverkad eller endast obetydligt svallad. De flesta strandtyper finns representerade i området. Den dominerande strandtypen är klapper- och moränstränder. Vanliga arter vid stränderna är madrör, gultåtel, rödsvingel, krypven, östersjötåg, havssälting och strandglim. Här och var finns den sällsynta strandbusken havtorn. Små sandstränder finns insprängda i området, vanligen sparsamt bevuxna med strandråg och strandärt. I vikarna är ackumulationsstränder med en tät vegetation av ängstyp vanlig. Lavklädda klippstränder förekommer på flera håll på uddar och skär. Stränderna kantas av en gråalbård innanför vilken blåbärsgranskog eller blandskog tar vid. Fläckvis finns rena rönnskogar medan tallskog främst växer på hållmarkerna. Myrar i olika stadier finns spridda i området. Ett flertal skyddsvärda barr- och lövnaturskogar finns inom området, och dessa hyser flera sällsynta och hotade arter. De värdefullaste områdena ligger vid Bjuröklubb, Kallviken, Avanäset och på öarna Juviksskäret och Ledskär. **Vindskären-Grosseskären** är exponerade öar med klapperstensfält och strandvallar. Öarna är betydelsefulla häckningslokaler för tobisgrissla. **Hertsånger** har hållmarker och myrstråk med goda möjligheter att studera hydrofila (fuktighetskrävande) vegetationstyper i skilda stadier. Myrarna bildar mosaik med kustgranskog. **Lövselefjärden** är en tröskelfjärd med flacka och breda stränder tätt bevuxna av ängsartad vegetation. **Avanäset-Ledskär** är en kuststräcka karakteriserad av hållmarker och barrnaturskog. Avanäset har flera naturskogsartade delar och en av de mest orörda hållmarkstallskogarna. **Ledskär** domineras av klippor och klapperstensfält. En mindre välsluten blandskog finns och mycket värdefulla partier av gamla solitära löv- och barrträd växer på de öppna delarna ön. De mänskliga ingreppen på ön är mycket få. De gamla löv- och barrträden hyser en mycket skyddsvärd lavflora, med mycket sällsynta och hotade arter. **Juviksskäret** är en orörd skärgårdsö med klippvallar, klapper, och orörd tall-, gran och rönnskog. Skogarnas lavflora är mycket skyddsvärd, med flera hotade arter. **Kallviken/Klippskatan** hyser en kraftigt exponerad kustgranskog. Områdets trädlavflora är mycket rik med ett flertal sällsynta och starkt hotade arter. **Gärdefjärden** är en genom landhöjningen avsnörd havsvik som numera är belägen ca 4 m ö h. Gärdefjärden är som helhet näringsfattig och sur beroende på urlakning från de omgivande starkt sulfidhaltiga sedimenten. Näckrosor och igelknopp dominerar flytbladsvegetationen. Sjösäv växer i stora bestånd. Vid stränderna tillkommer bladvass och sjöfräken och bälten av norrlandsstarr och knappsäv. Stränderna kantas av en albård. Området är en viktig häcknings- och rastlokal för fågel. Häckfågelbeståndet domineras av änder som gräsand, kricka, vigg och knipa. Bland rastande fågelarter kan nämnas bl.a. bläsand, stjärtand, salskrake och sädgås. Vassbältena hyser en artrik fjärilsfauna, bl.a. det i Västerbotten sällsynta lilla stråflyet. **Fårskärsberget-Småskär** har vackert utbildad kusthedvegetation. **Bjuröklubb** är en smal udde med öppen moränkus med stora hållmarker, klapperstensfält, klippstränder och kustbarrskogar. Inom Bjuröklubbområdet finns flera fina barrnaturskogar. I området finns sällsynta lavar som finflikig brosklav och grenlav. I området kring fyren finns också en märklig förekomst av fjällväxten ribbär. Bjuröklubb är en viktig sträckfågellokal och ett stort antal lommar, änder, rovfåglar och tättingar kan ses passera området höst och vår. Flera sällsynta och rödlistade skalbaggar och andra insekter förekommer också i området. Här finns t.ex. den nordligaste kända förekomsten av myran *Lasius alienus*. **Storsand** är den största sandstranden inom Skellefteå kommun. **Storsandbankarna** är stora aktiva och fossila dyner. Området är det största dynamiska utmed

Västerbottenskusten. **Spikskäret och Grundskatan** är långa och smala klapperhalvöar, ovanliga i sitt slag längs Västerbottenskusten. **Petberget** är ett relativt orört, bergigt och skogsbeklätt område med stora hållmarksområden och vackra och extremt storblockiga klapperstensfält (Petberglägden). **Bäckfjärden** är lövångerskustens enda innerfjärd med en välutvecklad innerskärgård. Rika vattenväxtsamhällen finns på flera håll. **Vånören** är en halvö i ett orört område med omväxlande natur. I området finns flera sällsynta växter, bl.a. stora bestånd av havtorn.